

REVISTA POLITICĂ.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 5 fl., pe jumătate de an 2 fl. 50 cr.; pentru România și alte țări pe an 14 lei, pe jumătate de an 7 lei. — Anunțurile coastă: un șir pețit sau locul acestuia prima dată 6 cr., a doua 9 cr., eară a treia oară 12 cr. — Un număr coastă 22 cr.

Abonamentele și anunțurile se trimit la redacțiune. — Anunțuri primesce și tipografia lui R. Eckhardt în Cernăuț. Abonenții din România, pentru înlesnire, pot trimite abonamentul și la librăria Socce & Comp. în Bucuresci. — Manuscrisurile și corespondențele se trimit la redacțiune. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se înapoiază.

Ese la 1 și la 15 a fie-cărei luni.

Suceava, 15 Octomvre 1890.

Întâlnirile împăraților și îndrumarea unei înțelegeri economice între Austria și Germania.

La întâlnirile împăraților în Rohnstock și Viena nu s'au făcut stipulațiuni nouă, ci s'a manifestat întărirea alianței existente; pe lângă aceasta se pare că a fost vorba și despre o legătură mai strinsă cu privire la interesele comerciale ale ambelor state, precum dovedește știrea despre negociațiuni nouă între Austria și Germania pentru încheierea unei convențiuni.

Fiecare încercare, de a deschide frontiera între ambele state aliate a fost până acuma paralizată prin opozițiunea agrarilor germani, carii de mulți ani s'au bucurat de puternica protecțiune a prepotentului cancelar Bismarck și nu aveau nici o considerațiune pentru dezvoltarea economică a națiunii. Agricultorii din Austro-Ungaria stăruiesc pentru sporirea prețurilor grânelor și oprirea importului de peste mare. — Ei au trebuință de un export liber sau cel puțin protegiat cu taxe financiare moderate ale grânelor, vitelor, lemnelor, făinei și celor lalte produse agricole și industriale la Germania și ar fi gata să deschidă ca compensațiune piețele austro-ungare produselor industriei germane.

Un equivalent s'ar pute lesne oferi agricultorilor germani prin taxele vamale existente sau încă mai mult urcate pentru produsele agricole din America, India și Rusia. — Aceasta ar aduce și agricultorilor nostri foloase, pentru că prin depărtarea acestor produse din piețele germane ei ar pute întimpina cu succes concurența streină. Îndreptățirea unei astfel de mesuri este incontestabilă de oare ce Rusia a sporit taxele sale vamale și așa

peste măsură de mari din nou cu 20% și voiește în anul viitoriu să le sporiască încă mai mult, eară statele unite din America de nord au oprit prin bilul Mac Kinley intrat în vigoare în 6 Octomvre total importul obiectelor de industrie din Europa cer însă în toată liniștea, ca Europa să le iae, produsele pământului, petroleul, slămina și carnea lor fără de orice compensațiune. — Cât de simțitor este Austria lovită prin această lege, este dovada, că într'o singură industrie adecă în industria de sîdef și de bumbi, aproape 40000 de lucrători n'au ce mânca, tot așa pierd pânea de toate dîlele mii de lucrători în piele (ciobotari, manușeri etc.). — Fară de ajutoriul strein nu poate Austria gândi la represalii, pentru că exportul Austriei la America represintă 10 milioane dolari (25 milioane florini), eară importul statelor unite în Austria este numai de 180000 dolari (450000 fl.).

Noi am pledat deja în Februarie și Martie (veđi Nr. 4 pag. 2—4 și cele următoare) pentru o înțelegere economică cu Germania și pentru represalii în contra Rusiei și Americii. — Congresul agricol și silvic din Viena s'a exprimat chiar pentru o uniune vamală europeană; idea aceasta însă nu se poate încă realiza, de oare ce ar trebui statele interesate să închieie mai întâiu între o laltă convențiuni comerciale. Realizarea ideii acesteia este mai departe imposibilă, până când va remăne în vigoare §. 11 al tractatului de pace germano-frances din anul 1871 și până când Francia va stăru pe lângă ultraprotecționismul și prohibiționismul politice sale comerciale, pentru că de pildă: Austria nu va pute concede Franciei aceleași avantaje pentru produsele industriei franceze, ca Germaniei, dacă

Francia nu-i va concede Austriei pentru produsele sale agricole și silvice și pentru vitele sale aceleași avantaje, precum le-ar pute Austria obține dela Germania printr'o înțelegere comercială și vamală. Un semn bun este, că chiar ziarele ultra-liberschimbiste nu numai din Austria ci și din Germania pledează acum pentru o înțelegere vamală a acestor state și pentru escluderea produselor agricole și industriale a acelor țeri din piețele germane, carile ca Rusia și statele unite voiesc să ruineze agricultura și industria statelor din Europa mijlocie.

De oare ce se poate cu drept cuvânt presupune că întâlnirile ambelor menarhi au promovat aplecarea ambelor state pentru o apropiere mai intimă cu privire la interesele lor comerciale și economice, noi n'avem decât să dorim, că negociațiunile ambelor cabinete să iae un curs mai accelerat și convențiunile încheiate să nu fie paralizate prin obstinațiunea unor coterii de interesați din ambele parlamente. Pentru sermana noastră Bucovina s'ar arăta într'acest cas primele raze ale soarelui, abia după ce va fi regulată pozițiunea noastră cu Germania, putem aștepta că se vor reasuma serios relațiunile noastre economice și comerciale cu România; dacă va fi infrântă odata opozițiunea particulară a celor interesați în lupta cu Germania atunci poate fi speranța întemeiată, că agrarii din Galiția și Ungaria se vor pocăi și cu privire la România. Statele din Europa mijlocie nu au într'u adevăr nici un motiv să se ruineze reciproc economic. Datoria lor ar fi să se opue în legatură strânsa coalițiunii ruso-americane și să o combată cu toate forțele.

Despre reforma sistemului armatei noastre.

Toate statele Europei să ostenească peste măsură, ca să reformeze armatele lor conform timpului și să satisfacă cerințelor, carile le fac față de militarism progresele colosale ale științei și tehnice. De oare ce armările celor lalte state nu ne permit să stăm au mâinile sub suoară, este sigur, că ministerul de rebel se va presenta înaintea corpurilor legiuitoare cu pretensiuni însemnate atât pentru armarea tehnică a armatei și institutelor sale cât și pentru scopul instrucțiunii tuturor cetățenilor buni de a purta armele cu combatanți.

Instrucțiunea în miliție este un surogat insuficient pentru serviciul present în linie, cea mai mare parte din asentații întrecători peste trebuințele liniei se înrolează în rezervă respective în gloate

și rămâne aproape fără de orice instrucțiune militară; așa că abia pot acestia fi luați în considerațiune pentru cazul unui rebel.

Introducerea serviciului militar obligatoriu pentru toți în Rusia și legea militară francesă cea nouă zilește pre Austria să incoarde toate puterile sale pentru întrebuițarea tuturor brațelor ce pot purta armele în serviciul activ.

Astfelu va fi înlăturată nedreptatea, că numai o parte a populațiunii trebuie să supoarte sarcina serviciului activ pe când cea laltă este scutită de această sarcină.

De oare ce însă situațiunea economică nu-i va permite nici unui stat din Europă, să pretindă dela populațiune contribuțiune nouă seau mai mari, pentru că bugețele militare nu au crescut numai la noi până la un grad, că ar trebui mai de grabă reduse decât a le spori încă mai mult, și de oare ce nici un stat nu este în stare să supoarte cheltuielile pentru convocarea tuturor recrutaților la serviciul activ prin trei ani, nu poate exista nici o indoială, că serviciul activ trebuie scurtat și introdus sistemul instrucțiunii generale în serviciu activ redus.

Datoria corpurilor parlamentare va fi, să voteze recerintele pentru scopurile militare numai dacă se va introduce serviciul de doi ani. Francia a facut pașul cel întâiu pe calea aceasta prin legea sa militară cea nouă, înlocuim ce pierde din serviciul mai lung prin convocarea unui numer mai mare la serviciul activ.

Și în Germania se redică tot mai multe voci de competență pentru introducerea serviciului activ de doi ani; chiar fostul ministru de rebel a facut în cuvântarea sa reproducă de noi indegetări în privința aceasta.

Instrucțiunea perfectă a infanteriei se poate ajunge în doi ani; la cavalerie artilerie și la trupele tehnice se poate obține o compensațiune într'acest felu, că anul, carele îl petrec aceste trupe sub arme mai mult decât infanteria, li se poate ține în seamă pentru timpul serviciului în rezervă și miliție și că în timpul de pace se fie scutite de exercițiile rezervei și să nu fie înstrăinate ocupațiunii lor civile.

Pentru a respălăti munca corpului ofițierilor și al subofițierilor, ce o va pretinde dela dinșii timpul acesta de tranzițiune, ar trebui starea materială a acestora îmbunătățită. Subofițierul ar trebui să fie sigur, că va afla o funcțiune civilă, dupre ce a servit doispredece ani sub stindard. Nu numai autoritățile statului și comunele dară și întreprin-

derile pe acții ar trebui silit să așeze în funcțiunile, carile nu pretind cunoștințe academice sau speciale, numai astfel de persoane, carile au pe baza serviciului lor militar de 12 ani certificate cu dreptul la o funcțiune civilă. Funcțiuni spre acest scop nu vor lipsi prin multă vreme, dacă s'ar executa cu rigurozitate dispozițiunea aceasta și dacă de pildă corpul livisorilor s'ar completa numai cu suboficieri eșiți din serviciu. Qualitatea acestui corp ar câștiga numai prin aceste elemente. Chiar serviciul gendarmeriei ar pute să fie ca în alte state o îngrijire civilă pentru suboficieri eșiți din serviciu.

Să sperăm că serviciul de trei ani va fi în scurt înălțurat, și că activitatea economică a populațiunii nu va fi paralisată prin sarcinile enorme pentru scopurile militari.

Neue Preussische Zeitung (Kreuzzeitung) despre situațiunea Românilor din Ungaria.

În numărul din 7 Octobrie serie jurnalul acesta din Berlin următoarele:

La locul acesta adese ni-am ridicat vocea contra asupririlor ce conaționali nostri, Sașii din Transilvania, au să îndure deja de mai multe decenii din partea maghiarismului. Tot atât des am enunțat, că este inexplicabil, cum de bărbații de stat conducători ai Austriei, care au avut destul privilegiu să recunoască în aspirațiunile fudule ale Maghiarilor cel mai esențial mijloc de favorizare al tuturor tendențelor îndreptate contra umtății imperiului, nu s'au cugetat nici-odată să creeze prin considerarea pretensiunilor drepte ale Sașilor un element de sprijin în contra Maghiarilor. — Și mai inexplicabilă ne este însă atitudinea ce se observă la Viena față cu cele trei milioane de Români locuitori în Ungaria și Transilvania.

Dacă Sașii și Românii din jumătatea orientală a monarhiei, conform principiului de naționalitate ce se observă în cealaltă parte a Austriei, s'ar bucura de aceleași drepturi cetățenești ca și cele cinci milioane de Maghiari conlocuitori cu ei, atunci orice pericol, care amenință în Austria și germanismul din partea Maghiarilor, ar fi paralisat. Astăzi din contră le dau Maghiarii concetățenilor lor români mai puține drepturi, decum au avut popoarele creștine din Balcani sub stăpânirea turcească. Românii din Transilvania, care după limba și tradițiunile lor se consideră de urmașii coloniilor aduse de împărații romani din Nordul Italiei în Dacia și de aceea cred a ave un drept mai vechiu de proprietate asupra coastelor mănoase ale Carpaților, decât Maghiarii emigrați din Asia, nu au în această patrie a lor nici un fel de drepturi, care să-i califice de cetățeni ai statului austriac. Nici în acele districte, unde

90% din populațiune sânt românesci, nu sânt nici școale române recunoscute de stat, nici judecătoria, ai căror funcționari să fie Români. Românii nu au nici un deputat în dietă, care să fie în stare a apăra interesele celor trei milioane de conaționali, constituțiunea comunală introdusă de Maghiari abia permite, ca în vr'un oraș sau sat locuitorii români să poată alege vr'un conațional în colegiile comunale. În ciuda tuturor drepturilor garantate Românilor din Transilvania de împărații habsburgici, Maghiarii în fanatismul lor au mers așa de departe, încât li-au închis în anul trecut — și cel din urmă institut mai înalt de învățământ. Numai două posesiuni naționale li-au mai fost lăsate Românilor: biserica lor și presa. Confesiunea grecească în mod natural este respectată de toți Românii ca cel mai principal mijloc de unire național și spiritual; și literatura lor s'a dezvoltat, cu toate asupririle foarte repede, presa lor a luat după împregiurări un caracter vehement opozițional contra maniei maghiarisătoare. Ura Maghiarii s'a îndreptat-o deci, după-ce deocamdată n'au cutezat să atace biserică Românilor, contra presei acestora, care în anii din urmă a fost pusă sub cea mai severă cenzură. Și același guvern maghiar, care liniștit permite presei maghiare opoziționale și agitatorice cele mai desfrânate atacuri atât contra guvernului, cât și contra celorlalte naționalități, — cu deosebire contra Germanilor — a început contra presei române din Transilvania o luptă carea evident are de scop nimicirea ei deservită. De numeroasele procese de presă de mai înainte nu vom să mai facem amintire, ci numai de condamnarea „Gazetei Transilvaniei“ din Cluj și a „Tribunei“ din Sibiu, care s'a întâmplat în cele două luni din urmă. În amândouă casurile câte doi redactori ai acestor foi au fost condamnați de curtea cu jurați, ai cărei membri toți au fost Maghiari și nu cunoscseau limba română, la pedepse lungi de libertate pentru că în articolii seriși de ei au descris în colori vii lipsirea de drepturi a conaționaliilor sei. — După rapoartele, care vin din Transilvania despre efectul acestor nouă măsuri violente ale Maghiarilor, inversunarea populațiunii române de acolo contra maghiarismului dominant a luat un caracter atât de îngrijitor; încât o izbucnire violentă a patimilor naționale nu mai pare imposibilă.

Această formă a lucrurilor este regretabilă în două privințe. Între actualele împregurări politice încordate nu este fără importanță, că pozițiunea Carpaților atât de importantă pentru Austria și frontul oriental al triplei alianțe este ocupată de mai multe milioane de Români, care în aparținerea lor la Ungaria văd nimicirea naționalității lor. Și de altă parte, câtă vreme va dura apăsarea Românilor în Ungaria, este imposibil a câștiga regatul Românii ca un aliat sigur al triplei alianțe.

Privire politică.

În 1. Octobree a sosit împăratul Germaniei în Viena, orașul a fost splendid decorat și primirea din partea publicului entusiastică. După o petrecere numai de două oare în Viena în decursul căreia a vizitat împăratul germân, pre ministrul de externe Kalnoky au plecat ambii monarhi împreună cu regele Saxoniei la Mürzzuschlag. La începutul vânătoarelor a fost vremea cam frumoasă, vânătoarele din urmă de cerbi și caprioare au dat rezultate bune. În 4 Octobree a rediat împăratul german de ziua onomastică a domnitoriului nostru un toast în sănătatea acestu. Ziua aceasta s'a serbat în toată monarchia după obicei. În 8 Octobree au plecat ambii împărați din Radmer și au călătorit împreună până la Klein-Reiffing, unde s'au despărțit în modul cel mai cordial. Împăratul nostru s'a întors la Viena, eară împăratul german a luat drumul la Berlin peste Budweis, Praga. Împărăteasă Elisabeta a sosit în Algeria, de unde a facut mai multe excursiuni în provincie. Regele Greciei a petrecut câteva zile în Viena, unde a schimbat visite cu împăratul și archiducele Carl Ludvig. Și ministrul Kalnoky a primit visita regelui. Prințul de Wales a fost scurt timp incognito în Viena și a plecat la St. Johann la baronul Hirsch, cunoscutul întreprinător al căilor ferate turcești.

Neființa ministrul-președinte Taaffe și celorlalți miniștri cislaitani la primirea împăratului germân în Viena a dat motive ziarelor pentru multe comentariuni. După unele știri să fie supărat împăratul germân pe contele Taaffe încă de la visita sa ultimă la curtea noastră, după ziarul oficios „Fremdeblatt“ să ceară ceremonialul curții neînfașarea ministrilor la primire. Împăratul germân a conferit decorațiuni guvernorului Austriei de jos, primariului Vienei precum și mai multor demnitari și suitei atașate.

Pentru regularea valutei au fost negociațiuni între ministrul de finance austriac și cel unguresc. În scurtă vreme se va convoca o anchetă.

Dieta ungurescă s'a întrunit în 1. Octobree. Bugetul pe anul 1891 arată în preliminaru 389,008.583 fl. venituri și 389,004.543 florini cheltuielile prin urmăre un excedent de 4040 florini.

Guvernul unguresc a notificat și alte chivernisiri prin conversiunea împrumuturilor pentru căile ferate, carile sânt menite pentru regularea valutei. Ministrul de comerț a raportat despre succesele mari ale tarifului pentru persoane și a notificat introducerea unui tarif zonal pentru mărfuri dela 1. Ianuaru 1891 înainte. Bugetul unguresc a fost primit cu mare aplaus. Între cheltuielile ordinari sunt cuprinse și investițiuni în departamentele de comerț și agricultură.

Regele României și prințul moștenitor au luat parte la manevrele armatei de la Pitești. Regina a plecat din Londra pentru a se întorče în țeară. Mitropolitul primat din București a demisionat și voiești să se retragă într'o mănăstire, pentru că opozițiunea i-a devenit nesuferită, ce i-o fac episcopii aparțitori

partidei național liberale sub conducerea episcopului Gheorgian din Galaț și partea rusofilă a clerului condusă de episcopul de Roman. Mulți nu cred, că demisiunea înaltului prelat va fi primită. Legea contra socialistilor a expirat în Germania cu ziua 1. Octobree: socialistii au serbat în toată Germania ziua aceasta.

Ministrul de resbel germân a fost demisionat la cererea sa. Împăratul la distins foarte. În locul său este denumit generalul de Kaltenborn-Ptauchau.

Ziarele francesse afirmă, că ministrul-președinte al Italiei Crispi să fi declarat la o convorbire cu un corespondent, că se îndoiește ori de Italia după expirarea tractatului de alianța cu Germania și Austria va reinoi acest tractat.

Crispi, a desmintit într'o cuvântare mare în Florenza aceste afirmațiuni, a combătut foarte aprig înridentismul și s'a declarat hotărît pentru alianța triplă.

Diplomatul rusesse Tatistchef a negociat în mod înoficial cu Stambulow și cei lalți miniștri bulgari, pentru a împăca pre Rusia cu Bulgaria. Atitudinea respingătoare a guvernului bulgar a produs mare iritațiune în Rusia. Ziarele rusești au îndrăsnit a afirma, ca Stambulow ar fi cerut 6 milioane ruble pentru detronoarea principului Ferdinand. Aceste încredințări l'au îndemnat pre Stambulow să renuncie la reserva ce și-a fost împus și a declarat, că Tatistchef a promis recunoasterea îndependenței Bulgariei și a principului Ferdinand din partea Rusiei, dacă ar voi Bulgaria să încheie cu Rusia o convențiune militară să supuie armată bulgară sub comanda supremă rusescă și să cedeze Rusiei portul Burgas ca stațiune a flotei rusești. Burgas este portul cel mai important al mării negre; în pacea dela St. Stefano un a cerut Rusia mai mult. Bulgaria ar deveni într'acest feliu o provincie rusiască și calea la Constantinopole au fi deschisă pentru Rusia. Austria nu ar putea suteri nici odată astfelu de stipulațiuni. Stambulow seamănă că a respins limpede propozițiunile mijlocitoriului rus, de aceia furia. Trebuie să ridi de îndignațiunea panslaviștilor asupra fictivei pretensiuni banesti a lui Stambulow. Rusia nu cruță altmintrea rubla, ea cusează neinterupt, și este întrebuițată pentru a respăti chiar omoruri. În privința aceasta a dat cancelaria ambasadei rusești din Bucureșt. destule dovești, carile încă nu sunt uitate.

Alegerile „scupcinei“ din Serbia au avut de rezultat o mare majoritate pentru guvernul radical. Exregele Milan este foarte iritat, el a înlocuit imediat pre guvernorul de până acum al tinerului rege Alexandru pre consilierul de stat radical Dokiç cu un dușman înverșunat al guvernului radical. Chestiunea armeană îi face guvernului suresc mare nevoi. Prin mijlocirea engleză au obținut armenii un „irade“, care confirmă drepturile și privilegiile lor confesionale; partida de acțiune nu este mulțemită însă cu concesionile aceste, pentru că au facut experiințe foarte triste cu executarea astor „irade“ prin mahomedani. — Armenii cer un guvernor general creștin pentru Armenia turciască și anume pre prințul de Teck. Rusia a concentrat trupe la frontiera armeană

și îndeamnă pre Curți la resculară dacă aceasta întărește în Constantinopoli pre Poartă și pre partida turcească ortodoxă în opozițiunea lor în contra reformelor cerute pentru Armenia. Turcia este sprijinită în această atitudine, și de Franca, al cărei delegat extraordinar, admiralul Dupeiré a fost primit de sultanul cu foarte mare prietenie, pentru că a făcut Porții propozițiunea cu privire la golirea Egiptului de engleji. Cu toate desmintirile oficiale devin relațiunile între Rusia și Franca tot mai intime și încheierea unei alianțe în toată forma este o chestiune de scurt timp. Oficieri ruși și francesi, barbați de stat, agenți secreți și oficiali amblă dîntr'un stat în altul, decorațiuni rusești plouă în Franca și chiar se discută serios visita președintelui Carnot în Rusia pe lângă toată dificultățile etichetei pentru că toată lumea din Franca este foarte ocupată cu crearea unei uniforme pentru președinte.

Regele Olandei se pare că este aproape de sfârșit; la curtea ducelui de Nassau se fac pregătiri pentru o a doua călătorie la Luxemburg. În Portugalia iritațiunea încă nu o încelat; regina o fiică a contelui de Paris, a resturnat ministerul Pimentel cu intrigele sale cu clerul și a provocat revoltele din timpul din urmă. Nevoind nici unul din barbații de stat să primiască compunerea unui ministeriu, s'a însărcinat cu misiunea aceasta batranul general Abren de Souza.

Cholera s'a ivit acum și în Barcellona. Orcanuri grozave au făcut enorme stricăciuni la malurile mării de nord și de ost, precum și în Turcia. Multe năi s'au sfărâmat și o multime de oameni și-au pierdut viața.

Austro-Ungaria. Știrea că ministrul de rebel Bauer va demisiuna s'a fost ivit earași dară a fost desmintită. Ministrul de justiție contele Schönborn să fi declarat, că va eși din ministeriu, dacă nu va fi acceptat compromisul cecho-germân.

O deputațiune a lucrătorilor de sîdef și bumbi (aproape 40.000) a cerut de la ministrul de comerciu represalii în contra statelor unite și o înțelegere vamală cu Germania și Anglia. Ministrul de comerciu a promis că va indemnă aristocrația să folosiască obiectele de sîdef la toalete. Și industria încălțemintelor a suferit mari pagube prin sporirea taxelor vamale ale Americii și Rusiei.

Cu privire la conflictul din Erlau, unde vice-căpitanul (ajutor de primar) a fost lovit cu sabia de un oficer, a declarat ministrul-președinte unguresc că instrucțiunea încă nu este terminată dară se face în bună înțelegere de autoritățile militare și cele civile. În 6 octobrie s'a inaugurat în Arad monumentul pentru cei treisprezece generali unguri impuseați în anul 1849. Partida stînga extremă se află în desbinare se vorbește că contele Apponyi conducătoriul opozițiunii conservative va intra în ministeriu. — Guvernul a dat lucrătorilor de sîdef lipsiți de lucru subvențiuni și sprijinește facerea colectelor private.

În 14 octobrie s'a intrumit dieta Bucovinei Excelența sa baronul Vasileo a deschis adunarea cu o cuvântare, al cărei cuprins îl vom reproduce în numărul viitoriu.

Germania. Firmele germâne au primit un circuleriul confidențial dela autoritățile administrative, în care se cer informațiuni, cari reducțiunii în tarifele vamale vor fi de trebuință, pentru ca să se poată procura industriilor respective intrarea în Austro-Ungaria, apoi cări taxe vamale ar fi de trebuință pentru fabricatele austro-ungare, pentru a le face acestora posibilă concurența pe piețele germâne.

În sfârșit să cere informațiunea ori de ar fi de dorit taxa după greutate sau după valoare. Pentru responsuri s'a fixat un termen foarte scurt. Aceasta ar însemna o înțelegere cu Austria. Presa oficioasă pe timpul lui Bismarck în frunte cu „Norddeutsche allgemeine Zeitung” protestează în contra ori cărei concesiuni, ce s'ar face Austriei.

În contra consilierului de tribunal Alexander din Königsberg în Prusia s'a îndrumat pentru atitudinea sa opozițională cercetarea disciplinară. Ducele de Coburg-Gotha a îndrumat un proces de presă în contra unui ziar ce apare în Coburg, pentru vătămarea rudei sale a principelui Ferdinand de Bulgaria. Organul actual al lui Bismarck „Hamburger Nachrichten” dice că alianța triplă stă și cade cu Crispi. Cercurile diplomatice ale Germaniei cred că pozițiunea lui Crispi nu este sigură.

România. Imediat după întoarcerea regelui dela manevre se asteaptă retragerea ministrului domeniilor Peucescu și intrarea lui Carp ca ministru al domeniilor și comerciului și a lui Holbun ca ministru de culte. Asemene se vorbește că ministrul de justiție Rosetti va demisiuna, după ce își va fi implinit misiunea, introducerii inamovibilității în magistratură. În Brăila este o crisă între comercianții cu grâne, mai multe firme mari au dat faliment. În toată țeara se fac pregătiri pentru alegerile comunale.

Franca. Ministrul de finance Rouvier este incriminat, că a abusat de pozițiunea sa pentru a face speculațiuni private la bursă. În Calais fac grevă lucrătorii de tiul. în Carvin băiașii.

Rusia. Proiectul unei căsătorii a marelui duce moștenitor cu o princesă greacă nu s'a realizat. Pretensiunile curții rusești nu s'au putut implini. Marele duce moștenitoriu nu va visita Constantinopoli sub pretext, că în Orient domnește cholera. Motivul adevărat va fi însă că moștenitoriul rusesc că protector oficial al creștinilor din Orient nu ar fi putut să nu primiască o deputațiune a armenilor, pecând ambasadorul rus din Constantinopoli face o politică contrară armenilor, în sfârșit pentru că Turcia nu arată nici o aplecare să-și schimbe de dragul Rusiei politica față de Bulgaria. Prințul Louis Napoleon a intrat ca locotenent colonel intru'n regiment rus de dragoni.

Anglia. În fabricile mari englese de arme și între lucrătorii la docuri în porturile englese a isbuenit carăși mari greve.

Partida parlamentară irlandesă și o parte dintre liberali protestează în contra procedurii ilegale a tribunalelor irlandeze. Guvernul englez se pregătește pentru ca să previe foametei, ce amenința Irlanda din cauza recoltei rele a cartofelor.

Helvetia. Plebiscitul din Cantonul Tessin a avut de rezultat o majoritate neindemnă pentru liberali: clericali stăruiescu cu toate aceste pentru reaşederea guvernului clerical de mai-nainte.

Clericali au întrebuinţat toate mijloacele pentru ca să învingă, așa depildă a sosit un hotelier stabilit în Londra cu 17 chelneri ai sei, cari au indigenatul în Tessin, la voturi.

Svedia. La alegerile deputaţilor au reuşit majoritate pentru liberschimbşti.

Belgia. La sosirea ministrului domeniilor de Bruyn în Mecheln a fost primit cu fluerături și s'au iscat revolte.

Congresul internațional pentru îmbunătățirea justiției s'a deschis în Antwerpen.

Serbia. La serbarea aniversării bătăiei dela Warvarin a trimis ambasadorul rusesc din Belgrad o depeșă cu salutări frațești.

Turcia. Capitanul Curđilor, Massa-Bey a fost carași prins și este internat în Yildiz-Kiosk (reședința sultanului). Familiile europene fug de Erzerum, (Armenia) în Rusia, pentru că se tem de o masacrare generală a creștinilor.

America. Taxele vamale introduse prin bilul Mac-Kinley au intrat în vigoare deja la 5 Octobree deși terminul a fost fixat pentru 6. Octobree, pentru că funcționarii vamali au refuzat expediția în 5. Octobree, fiind duminică. Secta mormonilor s'a supus și a renunțat la poligamie.

Ziarele românești din Ardeal publică din partea comitetului central electoral al partidei naționale române o convocare semnată din Turda de Dr. I. Ratiu și I. Coroian a notabilităților române din Ungaria și Transilvania la o conferință generală în Sibiu pe zilele 27 și 28 Octobree a. c. Toate cercurile electorale din Ungaria și Transilvania sunt invitate să trimită delegații săi la conferința aceasta cu atât mai vârtos de oare ce situațiunea politică cere o consultare și dezbateră serioasă ca barbaților de încredere ai națiunii asupra mai multor chestiuni de interes public. Comitetul central va raporta în această conferință despre activitatea sa și va desvolta următorul program: 1. Disolvarea uniunii Ardealului cu Ungaria; 2. Introducerea limbii române în administrațiune și justiție în toate districtele locuite de români; 3. Denumirea de funcționari români în districtele aceste; numai astfel de funcționari să se denumiască, cari cunosc limba română și obiceiurile românilor; 4. revisiunea legii naționalităților. Autorul acestui program să fi declarat corespondentului jurnalului magiar „Budapesti Hirlap“, că detaliurile acestui program încă nu sunt fixate, căci câteva zile înainte de conferință se va ține o convorbire confidențială în Sibiu, pentru redigiarea definitivă a programului. Români se vor feri să discute astfel de afaceri, carile i-ar aduce în calisiune cu legile țerei. Este și posibil, că se va vorbi și despre împăcare. Se vor lua mesuri, ca să se trimită în camera deputaților numai persoane, carile se vor întrepune pentru ideile partidei naționale. Acuma nu există astfel de reprezentanți, deși românii sunt după număr și proprietăți în majoritate

în 23 comitate. Numarul delegaților invitați la conferință este 123. Adunarea se va deschide cu o cuvântare a d-lui Ratiu; discușiunile vor fi publice.

Sciri mărunte.

Titularul regimentului nostru Nr. 41, arhiducele Eugen a sosit în 10 Octobree însoțit de majorul de husari baron Schrenk în Cernăuț și a fost primit la gară de colonelul Thuma și de corpul oficerilor ai regimentului de infanterie Nr. 41. A doua zi la 9 oare a. m. a luat în inspecțiune în casarma Albrecht regimentul Nr. 41 și a primit pre oficeri. Între 11 și 1. oare a primit Alteța sa visita Eminenței Sale a Mitropolitului a conducătorului guvernului Conte Pace, a Excelenței Sale baron Vasileo, a preuțimei catolice, a primariului și a capitenilor celor lalte autorități.

Arhiducele a prândit cu corpul oficerilor în sala decorată a societății musicale și a rădicat un toast pentru împăratul și apoi pentru regiment, Colonelul Thuma a rădicat un toast în onoarea arhiducelui.

La 3/4 oare după prând a vizitat arhiducele reședința metropolitane și universitatea, apoi a făcut visite la conducătorul guvernului contele Pace, la Metropolitul și la marșalul țerei baron Vasileo. La opt oară seara i-a făcut musica militară o serenadă. Arhiducele la care se afla corpul oficerilor, a eșit în mai multe rânduri pe balcon și a fost primit de publicul numeros cu vii aclamațiuni. Duminica în 12 a l. c. a luat parte arhiducele cu oficeri la liturgia din biserica catolică și a vizitat și cele lalte biserici. Apoi s'a fotografat cu oficerii și a dejunat cu dinsii. La 1 1/2 oare d. p. a plecat. La gară au fost venit contele Pace, metropolitul, marșalul țerei, corpul oficerilor și rectorul universității.

*

Personalii. Consilierul la guvernul din Cernăuț dl. Stroner este din cauza sănătății sale concediat pe mai multe vreme. Pentru a-l suplini pre d-lui este chemat prefectul districtului Sucevei dl. Pompe la guvernul provincial. Dl. Pompe în scurta sa activitate de un an și jumătate a sciut prin purtarea sa să câștige toate simpatiile atât a populațiunii urbane cât și a celei rurale, așa ca un lasă în district nici un dușman personal. Noi regretăm asemenea această întâmplare și îi dorim toate succesele ce le poate obține un funcționar în carieră sa viitoare. Ca conducătorul al prefecturii districtului Suceava este denumit secretariul guvernului Basil de Duzinkiewicz carele până în timpul din urmă a fost atuşat ministerului de înterne. — Dl. adjunct Atanasie Prîdie este numit procuror-substitut pe lângă tribunalul țerei din Cernăuț.

Mulțămintă publică.

Prea onorate domnule redactoriu!

Binevoți a primi în coloanele mult prețuitului jurnal ce redigați și rele următoare:

Întru plăcuta aducere aminte de căsătoria Alteți Sale împărătesci a arhiducesci Maria Valeria cu Alteța

Sa împărătească Archiducele Francisc Salvator comitetul filialei »Școala română« din Părteștie de sus a decis a înființa o bibliotecă pentru învățăceii școlaeli populare din loc.

În scopul aceasta a contribuit: Cucernicia sa părintele Ilarie Bădăluță 1 fl.; d-na Elena Bădăluță 1 fl.; d-șoara Victoria Dan 1 fl.; Cucernicia sa părintele Dimitrie Dan 1 fl.; dl. Emil Cozub, jude districtual 2 fl.; dl. Isidor Ernei perceptor, Solca 1 fl.; dl. Ludwig Schëx, controlor de perceptorie 50 cr.; Preacucernicia sa dl. Teodosiu Iliuțu 1 fl.; Cucernicia sa părintele Niculaiu Popovici 45 cr.; dl. Franz Ebellin purtătorul cărților funduare în Solca 50 cr.; dl. Ilie Babin cancelist în Solca 50 cr.; dl. Alexandru Braha, apotecariu în Solca 1 fl.; dl. E. Adamowski, magistrul poștal în Solca 50 cr.; dl. Salamon Schätz, otelieriu în Solca 1 fl.; Cucernicia sa părintele Leon Maximovici 50 cr.; Cucernicia sa părintele Gheorghii Popescu 50 cr.; dl. Filip Hohental, în Solca 20 cr.; dl. Kuttlar 30 cr.; dl. Gross 1 fl.; dl. Dr. Luttinger 1 fl.; dl. Anhauch 1 fl.; dl. Pressner 1 fl.; dl. Botușan 1 fl.; dl. Dr. Maier 1 fl.; dl. Popadiuc învețătoriu 50 cr.; dl. Victor Vasilovschi practicant în Solca 1 fl.

În numele comitetului roagă subsemnatul președinte pre toți prea onorații contribuenți a primi și pe această cale mulțumita cea mai călduroasă pentru ofertele D. Sale. Cuotele ce vor mai încurge precum și numele contribuenților se vor publica în coloanele acestui jurnal. Asemene se va publica la timpul său; numele, prețul și locul de unde se vor fi procurat cărțile din cari se va alcătui această bibliotecă.

Pentru comitet

Ilarie Bădăluță,
președinte.

Foia „Revistei politice“.

Resbelul din Crimeea.

(Continuare.)

X. Dela bătăia dela Cernaia până la luarea Sebastopolului. Consequențele ulterioare.

Vedând quartirul general al rușilor, cum progresa lucrările de asediare ale aliaților, a ajuns la convingerea, că Sebastopolul nu se va pute ține multă vreme; propozițiile quartirului general cu privire la această situațiune nu au fost băgate în seamă de guvernul din Petersburg, acesta cerea provocându-se la iritațiunea cea mare a poporului ca să se facă încă o încercare ofensivă, pentru ca să se poată obține liberarea Sebastopolului prin succesul unei bătăi câștigate. — Deși comandantul suprem Michail Gorciacov cunoștea slăbăciunea armatei sale și nu accepta nici un succes și Osten-Sacken precum și Todleben bohnay cum era erau hotărât în contra unei atari încercări, majoritatea consiliului de rebel a votat pentru ofensivă cu toate că multă vreme nu s'au putut înțelege asupra

unui plan. — Planul în sfinșit acceptat dară de Todleben combătut nici în cazul isbutirei nu ar fi putut desredica asediarea. — În 17 August a urmat atacul rușilor la riul Cernaia în contra piemontesilor și turcilor aședați acolo. Dintru 'nceput au fost rușii victorioși pentru că o negură deasă a fost acoperit mișcările lor, dară sosind francesii întrun ajutor rușii au trebuit să steie în loc. — Sucursele mai mari sosite mai în urmă i-au silit pre ruși să se retragă în ordine bună. Rușii au pierdut aproape 5000 morți, răniți și prinsonieri, între cari 11 generali și 12 coloneli, cară aliații au pierdut 1747 oameni, între cari și pre generalul piemontes de Montevechio. Din partea rușilor au fost 40000, din partea aliaților 16000 de oameni în foc.

Pe lângă aceasta i-a succes unei expedițiuni combinate a aliaților să între în marea Asovică, să iae orașele Kertsch, Fenikale și Taganrog și să distrugă flota rusească. Aliații s'au purtat aici ca barbarii, au devastat sate, au distrus renumitul museu al anticităților grecești din Kertsch au asăsinat chiar copii și siluit femeile. Lord Lyons nu numai că a suferit aceste grozăvii ci le-a provoca însuși. Rușii au putut însă ține drumul la Perecop.

Neînțelegerile amintite mai nainte ale francesilor și engleșilor s'au aplanat la o întâlnire a împăratului Napoleon cu regina Angliei; Canrobert a fost înlocuit prin Mac-Mahon. — Aliații grăbiau lucrările asedierii cu cea mai mare silință și întrețineau delă 17 August un bombardament atât de grozav asupra fortificațiunilor încât rușii pierdeau în fiecare zi câte 600 până la 1000 oameni și abia erau în stare, să repăreze stricăciunile.

În 5 Septemvre a început bombardamentul general, din partea francesilor 535 tunuri, a engleșilor 179 tunuri, la cari răspundeau 1380 tunuri rusești. După planul lui Bosquet, care a fost însărcinat și cu misiunea principală, adecă asaltul asupra turnului Malakow, a început în 8 Septemvre asaltul general. — Numai Bosquet a isbutit cu atacul său asupra turnului Malakow, care a fost luat rămând Bosquet vulnerat. — Atacurile francesilor asupra Redanului mic și bastionului central, precum și ale engleșilor asupra Redanului mare au fost respinse.

De oare-ce au ramas zadarnice toate încercările rușilor să iae turnul Malakow înapoi și de oare-ce Gorciacow era convins că nu va pute umple cu puterile de cari dispunea golurile liniei de apărare produse prin luarea fortificațiunilor Malakowului și restaura celelalte fortificațiuni distruse, a hotărât să goliască Sebastopolul.

Armata s'a retras pe podul de peste golful cel mare; restul flotei rusești (6 năi de linie, 10 vapoare și alte 7 bastimente de resbel) a fost confundată în mare; 3 baterii, un fort și 35 magazine de praf au fost aruncate în aer. Așa au ajuns aliații în stăpânirea orașului Sebastopol și a fortificațiilor despre ameadă; fortificațiunile despre meșul nopții, de pe malul drept al golfului mare au ramas în stăpânirea rușilor. Aliații au aflat în Sebastopol 3879 tunuri și o mulțime imensă de munițiune, material de resbel armaturi pentru fortificațiuni și năi. La asalturile din 8 Septemvre au pierdut francesii 8423, engleji 2271, piemontesii 40 oameni, eară rușii 12213 oameni. Rușii au arătat pierderile lor totale în Crimea cu numărul de 128669 oameni morți și răniți, dintre cari au fost neși și răniți numai în decursul asediului 102669 oameni. În realitate să fi fost însă pierderile lor și mai mari francesii au pierdut peste tot 44497 oameni, dintre cari au cădut 41310 la Sebastopol, engleji 17901, dintre cari 13000 la Sebastopol.

Puterile apusene ca și toată lumea nu aveau nici o idee, că Rusia a fost ajuns la sfișitul forțelor sale. — Trupele din Crimea s'au mai înmulțit încă prin sucursse nouă, pentru că Napoleon voia să folosiască Crimea ca basă a operațiunilor în contra malurilor mării negre și a Niprului și să ocupe orașele Simferopol și Baktschiserai. Anglia a trebuit în contra voinței sale să se conformeze, pentru că asaltul fără de efect asupra Redanului mare din 8 Septemvre a fost demonstrat perfecta incapacitate a conducerii armatei engleze. Comandantul ei suprem s'a fost ascuns într'un tranșeu cu mântaua peste cap, în urmă a fost înlocuit cu generalul Codrington. Unicul oficier, care a salvat oare cum în ziua aceasta onoarea armelor engleze și i-a scăpat de o catastrofă, a fost colonelul Wyndkam.

Neînțelegerile au început deja cu privire la soarta viitoare a Sebastopolului. Napoleon voia să restaureze fortificațiunile, să lese în Sebastopol o ocupațiune mixtă de turci, francesi și engleji și să înceapă operațiunile amintite. — Engleji ar fi voit să remaie singuri în posesiunea Sebastopolului, pentru că să aibă o stațiune întărită la marea neagră; de oare ce însă această dorință nu era realizabilă, putea să aibă pentru dinșii interes numai totală distrucțiune a acestei fortărețe. — Aceasta s'a și făcut în urmă. Ofensiva prea progresivă a lui Napoleon nu era după placul lor, deși pentru moment

s'au conformat în aparență; vr'o câteva excursiuni pentru a prăda li-ar fi plăcut mai bine.

Cea mai mare opozițiune au aflat planurile lui Napoleon la marșalul Pélissier. Acesta credea că timpul este prea înaintat pentru întreprinderi așa de mari și era numai pentru ocupațiunea peninsulei Chersones și pentru diversii anglo-turcești spre Kutais și Tiflis. — Afară de luarea localităților Orschakow și Kinburn dela gurele Niprului prin generalul Bazaine nu s'au făcut întreprinderi mai însemnate, deși armata francesă s'a fost înmulțit până la 147000 oameni.

Împăratul Alexandru II a fost inspectat toamna armata rusască din sud și Crimea și a încercat a o încuraja, pre comandauți i-a tractat cu bunăvoință și pre Gorciacov l'a înlocuit abia în Ianuarie 1856 prin generalul Lüders.

În decursul negociațiunilor zădarnice amintite mai înainte, carile opriau orice acțiune, s'au întâmplat pe câmpul de resbel din Asia lucruri, carile au fost menite să puie pe neașteptate capăt resbelului.

Editor și redactor responsabil: Dr. Mateiu Lupu.

Concurs.

Cu aceasta se escrie pentru anul scol. 1890/91 concursul asupra unui stipendiu de 50 fl. v. a. din „Fondațiunea Doamnei Agnes Popovici“.

Concurenții au a se adresa către Comitetul Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina din Cernăuț până într'a 31 Octomvre (12 Noemvre) 1890, provădend cererile cu următoarele alegate:

1. Mărturie de botez, prin care să documenteze căs români bucovineni de religiunea ortodoxă-orientală;
2. Atestat de pauperitate;
3. Testimoniul gimnasial din semestrul al doile al anului scolaric espirat, cu care se documenteze, că urmează studiile gimnasiale cu conduită laudabilă și cu succes bun și în special din limba română.

Comitetul societății pentru cultura și literatura română în Bucovina.

Cernăuț, în 29 Septemvre (11 Octomvre) 1890.

Președintele:
Hurmuzachi.

Secretariul:
D. Socolean.